

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

11 Vtrùm pro omiſſione actus ſpiritualis aliquid dare vel exigere ſit ſimonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

vt tale accipiatur; quia, cessat pactio & ratio de-
bita, quæ necessaria ad simoniam.

62
Notarij.

Excipiuntur à Concilio Tridentino Notarij; sed in ijs tantum locis vbi est consuetudo aliquid accipiendi, & nullum salarium pro exercendo officio est constitutum. hinc enim pro singulis dimissorijs & testimonialibus litteris possunt accipere decimam partem aurei, non amplius, id est, sex asses; dummodò Episcopo nullum inde emolumentum obueniat. Quod si eis salarium sit constitutum, simoniam committent aliquid accipiendo. Similiter si amplius acceperint. Nec potest eis suffragari contraria taxa, aut consuetudo, etiam inmemorabilis; quam Concilium dicit esse corruptelam, prauitati simoniacæ fauentem: addens, *Qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra diuinam vindictam, penas à Iure iniunctas ipso facto incurrant.* Hæc pœna est excommunicatio, vt patet ex 2. Concilio Braçarenfi cap. 1. Quod de dantibus dicitur, intellige de ijs qui sponte dant; secus qui coactè, iam obtento ordine.

Dantes qui excusandi.

Aduerte tamen, his non obstantibus, multis locis amplius exigi: vbi sanè dantes omnino excusandi sunt; non enim est mens Concilij, vt litteris illis careant, forè etiam accipientes excusari possunt consuetudine; quæ est corruptela videatur ob speciem mali, tamen per se mala non est, quamuis meritò per Episcopos vt corruptela tolli deberet.

63
Prælati tenentur dare stipendia suis ministris.

Dico Secundò, Prælati, qui habent redditus sufficientes, tenentur lege Iustitiæ suis officialibus iusta stipendia assignare, ne cogantur pro hisce ministerijs à subditis aliquid exigere. Ita docet Sotus l. 9. quæst. 6. art. 1. Probatur, quia Prælati non sunt assignati tanti prouentus tot millium aureorum, vt ipsi soli inde viuant; sed vt etiam ministros suos, qui ad pastoralia munia ipsis sunt necessarij, sustentent. Porro ministri, quibus salarium debitum est assignatum, peccant, etiam contra iustitiam, aliquid amplius exigendo. Verùm in his omnibus magnam vim habet consuetudo præscripta.

DVBITATIO XI.

Vtrum pro omissione actus spiritualis aliquid dare vel exigere sit simonia.

64
Dare pro omissione, non est simonia.

Respondeo & Dico Primò, Non esse id propriè simoniam. Huius sententiæ dicitur fuisse Melchior Canus & Franciscus Victoria. ratio est, quia nuda omisio actus spiritualis, non est quid sacrum & supernaturale: ergo dum pro eo aliquid exigitur, non exigitur pro re sacra; vt si aliquid accipias vt omittas Sacrum, vt non ordines, non confirmes, non absoluas, non baptizes, non excommunices, non suspendas, non subicias interdico. Imò interdum potest quis pecuniã induci vt hæc omitat, v. g. ne eligat eum, quem scio ineptum, vel hæreticum; ne absoluat impœnitentem, ne celebret dum est in statu peccati. quod si fiat vt alteri noceatur, erit quidem graue peccatum, non tamen propriè simonia.

Nec obstat cap. Nemo presbyterorum, l. 4. de simonia; vbi dicitur, *simoniacum esse pretio vel favore celare peccatorem, vel reconciliare non penitentem,*

vel digne penitentem à reconciliatione remouere. quia nomen *simonia* ibi accipitur generatim & large, quo modo collatio beneficij facta carnali affectu vel precibus interdum simoniaca dicitur; vt patet cap. l. 14. Ordinationes, l. quæst. 1. Eodem modo collatio facta timore, vocatur simoniaca à D. Thoma in 4. vt notauit Victoria n. 25. certum enim est, fauore celare peccatorem, seu non deferre, non esse propriè simoniam: imò neque si pretio fiat, quia deferre vel non deferre, non sunt actus spirituales, sed ciuiles. per accidens autem est quòd referantur ad correptionem fratris, vel punitionem; modò non ideò plures æstimentur, vt patet ex dub. 8.

Dices, Quædam omissiones sunt vsus potestatis spiritualis, vt patet cum quis penitentem & confessum non vult absolvere. ergo erit simonia si aliquid pro ea detur, vel exigatur. Respondeo; Numquam pura omisio, de qua nos loquimur, est vsus potestatis spiritualis. Vnde diximus *nudam omissionem actus spiritualis non esse quid sacrum.* Vt omisio censeatur vsus spiritualis auctoritatis, requiritur vt quis ex auctoritate aliquem repellat, vel saltem vt illi omissioni actus spiritualis censeatur coniunctus, v. g. Si quis audita confessione alicuius illum repellat tamquam indignum, & sic deneger absolutionem, est actus spiritualis, & sic erit simonia Iuris diuini pro tali omissione in fauorem alterius facta aliquid accipere. quo modo, facile intelligi potest dicitur cap. Presbyterorum: & sic *simonia* quo ad hunc calum poterit ibi propriè accipi. Non tamen erit vera simonia, si Sacerdos non repellat, nec iudicet indignum, sed dissimulante se subducatur, vel alio actu omitat absolutionem: sic enim non vteretur sua auctoritate. Similiter si Prælati qui excommunicauit, penitentem repellat, tamquam indignum, nolendo absolvere, vel etiam munia sine causa nectat, erit simonia. Nam huic omissioni coniuncta est continuatio effectus prioris sententiæ; & ita omitendo, assidue & voluntariè censeatur suæ auctoritatis sententiæ excommunicatum lædere. Sicut Prætor aliquem vincum tenens, postquam venit tempus quo tenetur illum soluere, si omitat, posituè eum lædit vsu publicæ potestatis. Itaque hoc ipso, quo datur aliquid pro tali omissione, datur pro continuatione læsionis, & consequenter pro continuato vsu illius potestatis.

Dico Secundò, Huic tamen contractui, quo aliquid datur vel exigitur pro omissione actus spiritualis, si fiat sine iusta causa, coniuncta est quædam turpitudine simoniæ affinis. ratio est, quia dum exigitur vel offertur pretium pro omissione actus spiritualis, tacitè insinuat actum illum esse vendibilem; si enim est æstimabile pretio ipsum non fieri, etiam æstimabile pretio videtur ipsum fieri. quare committitur irreuerentia in rem sacram per hunc contractum. Quia tamen contractus non fit de re ipsa sacra, non est propriè simonia: non enim est rei sacre venditio, sed est contractus, quo insinuat rem sacram esse vendibilem; quod in eius iniuriam cedit. Ex quibus patet, accedente præcepto Ecclesiæ quo veteretur acceptio vel oblatio pecuniæ pro huiusmodi omissionibus in reuerentiam sacrarum functionum, facile in huiusmodi fore simoniam Iuris humani.

65
Habet simonia imaginem.

66

67
Habet simonia imaginem.

Dixi, si fiat sine iusta causa. quia in multis casibus licitum est aliquid dare ministro Ecclesiae: ut aliquem actum spiritalem omittat; modo illa omisio non sit connexa vsui spiritualis potestatis, ut supra n. 64. dictum est. Possumus enim iniurias Dei pecunia oblata impedire. Idem dico de grauisimis iniurijs proximi, quae aliter auerti nequeunt, ut si vellet aliquem iniuste excommunicare. Ipse tamen pecuniam licite non potest exigere, nisi forte in casu pro damni vel incommodi compensatione, quod omittendo subiturus esset.

DUBITATIO XII.

Utrum pro ingressu Religionis aliquid dare vel accipere sit simonia.

66 **R**espondeo & Dico Primum, Simonia est si pro iplo statu religioso aliquid offeratur vel accipitur. est certa & communis D.D. quia hic status est res omnino supernaturalis & caelestis. Petes, Utrum idem dicendum sit, si donis & muneribus intendam te pertrahere ad religionem Catholicam, vel ad meum Monasterium?

Respondes, Si solum intendam alicere animum, ut sponte haec complectaris, certum est non esse simoniam: licitam enim est beneficij allicere ad salutem & salutaria omnia: modo tamen absit scandalum, ne videantur pretio fieri Christiani vel Religiosi. Si verò intendam absolute obligare, videtur esse simonia, ut insinuatur cap. 2. Quam pio. 1. quaest. 2. vbi dicitur, *Nusquam legimus Dominum discipulos, vel eorum ministerio conuersos, quempiam ad Dei cultum muneribus interuentu pronocasse.* Sed verius puto non esse proprie simoniam; quia pro temporalibus non obligo illum, ut mihi, vel alteri meo nomine, det aliquid spirituale: sed ut sibi ipsi consulat, & salutaria amplectatur. Confirmatur, quia turpitudine illius actus non est sita in eo quod spirituale comparetur pretio temporali: alioquin ne sub conditione quidem obligari quis posset, nimirum ut vel ingrediatur Religionem, vel refundat 100. aureos quos in hunc finem ei dedi. Quando enim agitur de comparanda re spirituali, ne hoc quidem modo obligatio potest interuenire. At satis constat illud non esse illicitum, ut statim dicemus, & vsus quotidianus probat. Consistit igitur illius actus deformitas in eo quod homo pretio temporali obligetur ad id quod liberè & ex affectu salutis animae, non commodi temporalis, capessi debet. Vnde in alijs rebus spiritualibus admitti potest haec absoluta obligatio absque vitio simoniae, v. g. ut talibus diebus facias Sacrum, tali loco, in tali altari, &c. ergo non est hic proprie simonia, saltem Iuris diuini. Cauendum tamen est, tum propter scandalum, ut dictum est; tum quia Religionis professio debet esse libera. vnde non potest ita obligari quin possit resilire, si in probatione viderit sibi non conuenire.

67 Simili modo non potest Monasterium inops pacisci cum opulento, ut pro Praelato, quem illi suppeditat, certam pecuniam rependat; qui est calus dicti capitis, Quam pio: quia reuera hic daretur spirituale pro temporalibus. Vnde etiam videtur simonia, si Monasterium sui commodi spiritualis vel temporalis causa, muneribus aliquem absolute ad

ingressum obstringeret; daret enim temporale, ut ipse in gratiam & commodum ipsorum capesseret spirituale: secus si non absolute. nam potest quis alii in studijs, vel accipere commoda à Monasterio, ea lege ut postea ingrediatur, vel si non fuerit, teneatur illos sumptus refundere; si autem ingressus fuerit, liber sit ab hac obligatione. Pater, quia licet mutare sub conditione ut non tenearis restituere, si Religionem ingressus fueris; tenearis verò si non fueris: nihil enim hic datur pro ingressu Religionis tamquam pretium, sed datur gratis, & ingressus Religionis requiritur tamquam conditio, ut donatio vim habeat: quo modo etiam legatum quoduis relinquere potest.

Dico Secundò, Si Monasterium est opulenti, videtur esse simonia, saltem Iuris Ecclesiastici, exigere aliquid pro sustentatione ingredientis. Docet hoc D. Thomas in 4. d. 25. q. 3. art. 2. ad 7. vbi ait, *Si sine gravamine Monasterij possit recipi nouitius, simoniacum est aliquid exigere.* Actianus quodlib. 9. littera V. Victoria relict. de simonia p. 2. n. 1. 2. vbi dicit omnes D.D. sentire hoc esse simoniam. Probatur Primum, Quia ius viuendi de bonis Monasterij sic est annexum profectibus, sicut praebenda officio Ecclesiastico: ergo sicuti pro praebenda non potest quidquam exigi, ita neque pro iure sustentationis.

Quidam negant antecedens, Quia, inquit, Monachi olim non habebant ius viuendi ex bonis communitibus, sed solum ex opere manuum. Deinde Monasterium non teneret monachum alere lege iustitiae; sed solum ex misericordia.

Sed contra. Quia etiam olim non habebant ius, quando se omnes labore manuum sustentabant, tamen modo postquam Monasteria ad sustentationem fratrum sunt copiose dotata, & auctoritate Ecclesiae sic instituta, non video cur singuli Religiosi ius non habeant ad alimenta ceteraque necessaria, & cur Monasterium non teneatur lege iustitiae singulos alere; cum singuli sint pars illius communitatis, quae illorum bonorum dominium, vel certe liberum usum habet. Idem tenet Nauarr. commentar. 2. de Regular. num. 29. 65. & alibi.

Secundò probatur, Quia vel exigitur aliquid pro ipso statu, vel pro iure alimentorum: si pro statu, est expressa simonia iuris diuini: si pro iure alimentorum, cum hoc ius sit debitum ratione status, censetur velle vendere ipsum statum, ex quo hoc ius prouenit, sicut dictum est de beneficio, dubit. 2. & 4.

Notandum tamen quosdam sentire, hic nullam esse veram simoniam, quando pecunia solum pro sustentatione exigitur, sed solum praestitum in foro externo. Ita Siluester v. Simonia, quaest. 15. Toletus lib. 5. cap. 89. Sotus lib. 9. de Iustit. quaest. 6. art. 2. ad quartum, & multi alij recentiores. Confirmatur, quia non exigitur temporale pro spirituali tamquam pretium; sed solum requiritur tamquam conditio ut Monasterium accessu aliorum non grauetur: cum enim bona sint communia, neque certi prouentus singulis profectis sint attributi, sit ut opes communitatis, respectu singulorum, minuatur aliorum ingressu, neque tam commode possint recipi pauperes, qui alias bene idonei. ad hoc igitur cauendum, praesentur cum